

Brüssel, 18.1.2019
COM(2019) 15 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi
vastavushindamise lepingu üle**

SELETUSKIRI

1. SOOVITUSE TAUST

• Soovituse põhjused ja eesmärgid

Euroopa Komisjoni president ja Ameerika Ühendriikide president jõudsid 25. juulil 2018 kokkuleppele käivitada Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu kaubandussuhetes uus etapp, et hõlbustada kaubandust ja vältida kaubanduspingete teravnemist. Ühisavalduses nähti ette, et luuakse ajutine töörühm, kus kaalutakse muu hulgas haldustakistuste ja kulude vähendamise meetmeid, säilitades samal ajal mõlema poole kõrge kaitsetaseme.

Käesolev soovitus alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi on osa suuremast tegevuskavast, mille eesmärk on parandada Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide koostööd regulatiivsetes küsimustes ja standardite kasutamises reguleerimise toetajana. Soovitus on esitatud läbirääkimisjuhiste eelnõu, et hõlbustada kaubandust ja seega suurendada tööstuskaupade kaubavoogusid Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel, vähendades vastavushindamisega seotud kulusid vastastikusel ja tasakaalustatud moel.

EL ja USA on maailma suurimad ja integreerituimad majandused, millel on pikaajalised ja ühised kaubandussidemed ning sarnane majandusarengu tase. USA on ELi tööstustoodangu ekspordi peamine sihtkoht ning suuruselt teine tööstustoodete liitu eksportija (Hiina järel). ELi ja USA kaubavahetus ulatus 2017. aastal 633 miljardi euroni, koosnedes peamiselt tööstustoodetest (598 miljardit eurot, millest 166 miljardit moodustas masinate ja seadmete kaubandus). Ameerika Ühendriikidesse suunatud ekspordiga on seotud ligikaudu 4,7 miljonit ELi töökohta. Suurima osa meie kaubavahetusest USAGA moodustavad tööstuskaubad (94 % ELi ekspordist ja 95 % impordist). ELi ja USA kaubavahetus on viimase kümne aasta jooksul pidevalt kasvanud. Võttes arvesse neid olulisi kaubavoogusid, on mõlemal pool Atlandi ookeani asuvatel ettevõtjatel palju kasu katsetamis-, kontrollimis- ja sertifitseerimisnõuete dubleerimise kõrvaldamisest, mis vähendaks ettevõtjate kulusid vastavatele turgudele pääsemisel.

Euroopa Liidul ja Ameerika Ühendriikidel on oma vastavushindamismenetlused, tagamaks, et tootjad saavad toote turule viia ainult juhul, kui see vastab kõigile nõuetele, millega tagatakse, et ohtlikud või muul viisil nõuetele mittevastavad tooted ei leia teed vastavatele turgudele. Need menetlused võivad hõlmata katsetamist, kontrollimist ja sertifitseerimist. Erinevad lähenemisviisid vastavushindamisele võivad kaasa tuua lisakulud ning pikad ja keerukad haldusmenetlused, kuid toodete ohutus ei pruugi sellest paraneda. Kolmanda isiku kohustusliku vastavushindamise puhul (umbes 70 % juhtumitest Ameerika Ühendriikides) võib kaubavahetust hõlbustada olukord, kui eksportijatel on võimalik taotleda sertifitseerimist tooteid eksportivas riigis, et tõendada importiva riigi kohaldatavate eeskirjade järgimist. See võimalus eksisteerib üksnes teatavate sektorite puhul vastavalt ELi ja USA vahel 1998. aastal sõlmitud vastastikuse tunnustamise lepingule, kuid see ei toimi nõuetekohaselt kõigi hõlmatud sektorite puhul. Vastavushindamise kulud võivad ELi ekspordi jaoks seega olla märkimisväärsed, eelkõige sellistes põhisektorites nagu masinad ja seadmed.

Vastavushindamise kulude vähendamine võib tuua olulist majanduslikku kasu, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) jaoks, keda need kulud ebaproportsionaalselt palju mõjutavad. Arvestades VKEde suurust, on kaubandustõketega toimetulek neile sageli palju keerulisem kui suurematele ettevõtetele. VKEdel puuduvad sageli suude ja/või vahendid, et tulla toime erinevustega tootenõuetes ja kohaldatavates vastavushindamismenetlustes, ning

neil on raske leida vajalikku teavet. Seetõttu võiks vastavushindamisega seotud tõkete arvu vähendamine olla eelkõige kasulik töötleva tööstuse valdkonnas tegutsevate eksportivate VKEde jaoks. Nemad saavad kaubanduskulude vähenemisest tõenäoliselt kõige rohkem kasu. Kaubanduskulude vähenemine võib vahel olla oluline valiku tegemisel, kas eksportida või mitte.

Vastavushindamise tulemuste heakskiitmise hõlbustamiseks on vaja rahvusvahelist kokkulepet, et asjaomaste nõuete täitmise korral oleks vastavushindamisasutustel, mis ei asu ELi territooriumil, võimalik tõendada toote vastavust asjakohastele ELi õigusaktidele. Seetõttu tehakse käesolevas soovitus esmapanek alustada USAga läbirääkimisi, et vähendada vastavushindamise kulusid mõlemal pool Atlandi ookeani asuvate ettevõtjate jaoks, leppides kokku eksportiva lepinguosalise territooriumil asuvate vastavushindamisasutuste tehtud vastavushindamise tulemuste heakskiitmise importiva lepinguosalise territooriumil vastavalt viimase tehnilistele nõuetele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva soovitus kohaldamisala piirneb 25. juuli 2018. aasta ühisavalduse osalise rakendamisega, et parandada kaubavahetust, lihtsustades vastavushindamise tulemuste heakskiitmist, kuid tagades samal ajal kõrge kaitsetaseme täieliku säilimise. Eesmärk on hõlbustada ELi ja USA kaubandussuhteid ning hajutada kaubanduspingeid ning see on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga, milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu¹.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Soovitus on kooskõlas muude liidu tegevuspõhimõtetega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4.

Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse. Ühine kaubanduspoliitika on Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 3 loetletud valdkonnana, mis kuulub liidu ainupädevusse. See poliitika hõlmab kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamist muu hulgas ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt.

Proportsionaalsus

Komisjoni soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja vajalik, et saavutada meie eesmärk vähendada USAga tekkinud kaubanduspingeid.

Vahendi valik

Euroopa Liidu Nõukogu otsus.

¹ ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

2. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Alates 2012. aastast on toimunud mitu sidusrühmadega konsulteerimist arutelude ja kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi vormis, et kaaluda ELi ja USA tihedamast regulatiivsest koostööst tulenevat võimalikku kasu. See on lisaks avalikele aruteludele, mis on toimunud Euroopa Parlamendis ja ELi liikmesriikides või korraldatud nende poolt.

Käesoleva soovitus kontekstis käivitatakse peagi sidusrühmadega konsulteerimise uus voor, milles käsitletakse võimalikke regulatiivseid koostööalgatusi USAg, ning selle raames avaldatakse sidusrühmadega konsulteerimise strateegia tegevuskava (võimalusega saada sidusrühmadelt tagasisidet nelja nädala jooksul).

Konsultatsioonide tulemused esitatakse lühikokkuvõttena. Lisaks esitab komisjon sidusrühmade peamiste soovitude kohta märkusi. Konsulteerimine ei piirdu üksnes vastavushindamise küsimusega, vaid selle eesmärk on teha kindlaks ka muud algatused USAg, mis võivad tuua märkimisväärset kasu, kuid säilitavad olemasoleva kaitsetaseme või isegi suurendavad seda.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Suur hulk ekspertiarvamusi ELi ja USA vastavushindamise alase tihedama koostöö võimalikust kasust on juba kogutud varasemate konsultatsioonide käigus alates 2012. aastast (vt lingid ja dokumendid järgmisel veebisaidil: http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146). Neid ekspertiarvamusi siiski uuendatakse eespool nimetatud uute sidusrühmadega konsulteerimiste käigus.

- **Mõju hindamine**

Poliitilise vajaduse tõttu liikuda kiiresti edasi ELi ja USA kaubanduspingete vähendamiseks, nagu väljendas komisjoni president pärast kohtumist Ameerika Ühendriikide presidendiga ning mida Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 16. mai 2018. aasta mitteametlikul kohtumisel Sofias, on ametlikust mõju hindamise menetlusest loobunud proportsionaalsema lähenemisviisi kasuks, et tagada tõendite kogumine ja konsulteerimine sidusrühmadega. Selline proportsionaalne lähenemisviis on põhjendatud, kuna eeldatakse, et uuel lepingul ei ole märkimisväärset majanduslikku, sotsiaalset ega keskkonnaalast mõju, välja arvatud kasu, mis tuleneks vastavushindamise lihtsustamisest teatavates tootesektorites.

- **Põhiõigused**

Soovitus on kooskõlas ELi aluslepingute ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

3. MÕJU EELARVELE

Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vaheline vastavushindamise leping ei avalda ELi eelarvele negatiivset mõju. Suurenenud kaubavoogudest on oodata kaudset positiivset mõju.

4. MUU TEAVE

- **Menetluslikud aspektid**

ELi nimel peab läbirääkimisi komisjon. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 kohaselt tehakse ettepanek, et Euroopa Liidu Nõukogu määrab kaubanduspoliitika komitee, kellega konsulteerides tuleb läbirääkimisi pidada.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 10 kohaselt tuleb Euroopa Parlamendi kõigil menetluse etappidel teavitada.

Komisjon avaldab käesoleva soovitusel ja selle lisa kohe pärast nende vastuvõtmist.

Komisjon soovib läbirääkimisjuhised avaldada vahetult pärast nende vastuvõtmist nõukogus.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi
vastavushindamise lepingu üle**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ja lõike 4
esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile antakse luba alustada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Ameerika
Ühendriikidega vastavushindamise lepingu üle.

Artikkel 2

Läbirääkimisi peetakse lisas esitatud nõukogu läbirääkimisjuhiste kohaselt.

Artikkel 3

Komisjon konsulteerib läbirääkimiste käigus [erikomiteega, mille nime lisab nõukogu].

Artikkel 4

Käesolev otsus ja selle lisa tehakse avalikuks vahetult pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*